

ОСАМНАВЕСТИ

ПЕДАГОШКИ ФОРУМ СЦЕНСКИХ УМЕТНОСТИ

*Артикулација као средство комуникације,
интерференције и значења*

КЊИГА САЖЕТАКА

Приредила:

др Милена Петровић

Факултет музичке уметности
Београд, 2015.

Осамнаести

Педагошки форум сценских уметности

Београд, 11–13. децембар 2015.

Приредила

др Милена Петровић

Издавач

Факултет музичке уметности у Београду

За издавача

мр Љиљана Несторова, Декан

ISBN 978-86-88619-64-6

САДРЖАЈ

Уводна предавања

Надежда Мосусова

Пешар Ковчовић и његова теорија певаног говора на примеру оверског одуса, соло песама и обрада народних мелодија 7

Вера Миланковић

Артикулација и како је објаснити 8

Артикулација у солфеђу

Ведрана Марковић

Народне пјесме из источног Црне Горе као видљивички примјери у настани солфеђа 11

Александра Милетић

Solfeggietto као (породична) парадигма артикулација и значења мелодике 14

Ана Галиковска-Гајевска

Далфроз мешог: цуре и припремне вежбе за развијање слуха, певане и ритмички покрети 15

Музичка педагогија

Гарун Малаев

Проблем истине и музичка наука 17

Драган Ашковић

Музичко паљење у контексту умености и писмености на примеру бојослужбених песама 20

Ивана Дробни, Александра Милетић

Артикулација програма стручној усавршавања учитеља и наставника – Савремена поглед на Једногوشيњи учитељски твентј Миодрага А. Васиљевића 22

Ираиислав Ивковић	
Артикулација у народној пјесми	24
Дамира Коничанин, Алма Трговац	
Примјена музике према сцружњури часа физичкој васпитања	27
Милена Милединовић	
Улога реда артикулације у циљу побољшавања говора и цвања кроз елементе мјузикла	29
Озвобаштво	
Гордана Ачић	
Артикулација у покрету: исти ритмова Габријеле Рој	32
Светлана Калаба	
Артикулација у сиваралашћу, интерпретацији и перформансу Телониуса Манка	33
Маја Маријан	
Артикулација као средство комуникације, интерпретације и значења: Трајане као вишведимензионални и вишезантни медиум звука	35
Тајана Дробни	
Однос тјаса и понталитетта у франсозизици соло пјесма	38
Светлана Калаба	
Артикулација у традиционалној јаванској музици и плесу	41
Вера Обрадовић	
Развој артикулационе шела и покрета плућем вођене имјровизације	43
Музикологија и музичка географија	
Бојана Радовановић	
„Један лични поглед на ствари“ – телевизиски циклус Рађане српске музичке културе Дражутина Гослићкикој	45
Дина Војводић	
„Реч-две о музичкој култури“: Чланица Миленка Живковића објављени у новинама „Време“ (1934–1941)	47

Ана Борђевић	
Упоредни приказ музике филмова партизанској радиој спектакла: Козара–Неретва–Сушјеска	49
Милош Брзловић	
Организација музичких параметара у Трешем тудачком квартету Јосипа Славенској	50
Зоран Вожанић	
Фактори ризичањањања и повезивања елементарна сцружњури пјана ренесансне шексцудално-музичке форме	52
Марија Томић	
Моуја пумачева артикулације у Сонати у е-молу за флаућу и басо континуо ВМУ 1034 Јохана Себастијана Баха	54
Музичка психологија и специјална едукација	
Марија Савић, Бланка Вогуновић	
Метаконципцијене сцружњури вежбања крајике композиције на клавиру – експоративна студија	57
Стеван Ковачевић, Никола Здравковић	
Експресивност триликом извођења музичких композиција за гецу ...	60
Миљана Стаменић, Тијана Мирковић	
Копико, када и како веждају студентки музике	63
Милица Ерић, Бланка Вогуновић	
Неурални процеси у основи креативне музичке продукције	66
Бланка Вогуновић, Никола Здравковић, Наталија Поповић, Ивана Милутиновић	
Саморегулативне сцружњури читанања с тјеса клавиурској комада ...	69
Санела Папић, Радомила Никић, Фадил Еминовић, Милосав Адамовић, Мариенка Золњан	
Улога музике у раду са дементним особама	73
Радомила Никић, Санела Папић, Милена Милићевић, Фадил Еминовић, Миријана Лавриловић	
Партиципација геце са сметњама у развоју у забавним, уметничким и културним активностима	75

Музичка педагогија	
Алма Трговац, Адмира Конићанин	
<i>Корелација музичке културе и осталих наставаних области у мидјем школском узрасту</i>	78
Милена Петровић	
<i>Фонетичка самогласника: од артикулације до емоција или vice versa</i>	80
Музичко извођаштво	
Марија Голубовић	
<i>Артикулација као средство хумора у клавијеском извођењу</i>	82
Александра Ковач	
<i>Музичка љубавна тема у холивудском мјинстрдм филму – уједињена музичких конвенција као најјошважнијег средства за изазивање емоција код гледалаца</i>	84

УВОДНА ПРЕДАВАЊА

Петар Коњовић и његова теорија певаног говора на примеру ојверског ојуса, соло песама и обрада народних мелодија

др Надежда Мосузова

Научни саветник Музиколошког института САНУ,
професор у пензији, Факултет музичке уметности, Београд
mosusova@sbf.rs

Теоретска база

Петар Коњовић је био претежно композитор вокалне музике. Певана реч је била његово природно уметничко опредељење и еманација музичког израза. О методама свог стваралачког рада говорио је мало, али се као музички теоретичар делимично изјаснио у свом необјављеном спису „Звучна пластика текста”. У таква стваралачка истраживања могао се композитор упустити на основу дела његових претходника у српској музици, али је и сам долазио до занимљивих и оригиналних уметничких резултата, као што се може чути на примерима из хорске музике, опера (нарочито опере „Коптгана”), као и вокалних опуса „Лирика” и „Моја земља”.

Циљ

Показати да је Коњовићева музика, чак и она инструментална, непосредно произашла из вербалне декламације.

Кључне речи: Петар Коњовић, вокална музика, декламација, речитатив, Sprechgesang

„Comparative overview of film music in partisan war spectacle: *Kozara-Neretva-Sutjeska*“

Ana Đorđević

MM student, Faculty of music, Belgrade
anadj91@gmail.com

Theoretical background

In my overview I will rely on sociological analysis conducted by Неманја Звијер who analyzed films of this genre, and I will use his observations to present music composed and used in these films

Aims

In this paper I will present music used in partisan war films, specifically war spectacle genre, by presenting key films of this genre and music used in them. In that way I will try to mark possible path of development of this film genre in Yugoslav cinematography and music used in them. For this occasion I chose films *Kozara*, *Battle of Neretva* and *Sutjeska*, because each of them represent a new level in the process of creating this film genre in Yugoslav cinematography (*Kozara* was the first Yugoslav war film spectacle, *Battle of Neretva* became world famous enrolling world famous cast and crew and *Sutjeska* continued that path).

Main contribution

This research should contribute to a better understanding of music of war spectacle films and the ways music was used in those films.

Key words: film music, war spectacle, Yugoslav films, partisan films, war films

Организација музичких параметара у Трећем југачком квартету

Јосипа Славенског

Милош Браловић

Мастер теоретичар уметности – музиколог
Факултет музичке уметности у Београду
mloshbralovic@gmail.com

Теоретска база

Три гудачка квартета Јосипа Славенског су настајала између 1923. и 1938. године, односно у време када се у европској уметничкој музици појављује конструктивизам (а ту се пре свега мисли на појаву додекафонске технике,

односно серијализације тонских висина, која се потом ширила и на друге музичке параметре).

Циљеви

Познато је да гудачки квартети (као и опус Славенског у целини) имају снагу раног, револуционарног експресионизма. Имајући у виду време у којем они настају, као и неке одлике композиционо-техничких средстава примењених у њима, уочава се кореспондирање са неким елементима конструктивизма. Циљ овог истраживања би се односио на приказивање тих веза.

Импликације

У том смислу, најинтересантнији је *Трећи југачки квартет* (завршен 1938. године), у којем Славенски успоставља специфичан однос према савременим композиторским поетикама прве половине XX века, који се сатледава из организације ритма и тонских висина обликованих тако да укажуу на елементе предобликовања, типичног за композиторе Друге бечке школе, тако да у целини, *Трећи југачки квартет* не губи на степену композиторске слободе.

Кључне речи: Јосип Славенски, *Трећи југачки квартет*, организација тонских висина, организација ритма, конструктивизам

Области истраживања: музикологија

Organization of musical parameters in Josip Slavenski's

Third String Quartet

Miloš Bralović

MA in Musicology, Faculty of Music, Belgrade
mloshbralovic@gmail.com

Theoretical background

Three string quartets by Josip Slavenski were composed between 1923 and 1938, namely at the time when constructivism appeared in European music (by that we consider the appearance of dodecaphonic technique, in other words, the appearance of pitch serialisation, which later on expanded to other musical parameters).

Aims

It is well known that string quartets (and Slavenski's opus as a whole) possess the force and strength of the early revolutionary expressionism. Having in mind the period in which they were composed, and several features of compositional

techniques applied in them, these factors may point out the correspondence between string quartets and some elements of constructivism. The aim of this research to point out that correspondence.

Implications

In that manner, the most interesting oeuvre is the *Third String Quartet* (completed in 1938) in which Slavenski builds a specific relationship with contemporary composers' poetics in the first half of the 20th century, which can be seen from the organisation of rhythm and pitch, made so they contain the elements of so-called pre-composing, the characteristic of the composers of the Second Viennese School. But, in whole, in the *Third String Quartet* there isn't any loss of compositional freedom.

Key words: Josip Slavenski, *Third String Quartet*, pitch organisation, rhythm organisation, constructivism.

Research area: Musicology

Фактори разичлањавања и повезивања елемената стружквјурног плана ренесансне текствјуално-музичке форме

др Зоран Божановић

Доцент, Факултет музичке уметности, Београд

Теоретска база

Рад се ослања на актуелна теоријска достигнућа из области анализе вокалне музике. Осветљени су недовољно изучени аспекти структуре полифоне композиције, детеговани у аналитичкој пракси.

Циљеви

Циљ је да се прошире знања о грађи вокалног полифоновг дела. То ће бити остварено идентификацијом, класификацијом и сагледавањем фактора разичлањавања и повезивања елемената стружквјурног плана композиције, као и разматрањем њихових узјамних односа и утицаја.

Дојринос истјраживања

Основни дојринос истраживања манифестује се кроз унапређење аналитичке процедуре. С обзиром на мали број радова који се баве овом проблематиком, посебно у нашој средини, овим радом биће постављена основа за шири приступ код тумачења конструкције ренесансне музичке композиције.

Имплицације

Резултате спроведеног истраживања могуће је применити код анализе, они могу бити уграђени у факултетску наставу, послужити као импулс или основац даљих теоријских истраживања.

Кључне речи: Текствјуално-музичка форма, стружквјурни план, ренесанса, анализа.

Област истјраживања: Музичка теорија.

Factors of separation and connection structural plan elements in renaissance textual-musical form

Zoran Božanić, PhD

Assistant professor, Faculty of Music, Belgrade

Theoretical background

The paper leans against current theoretical achievements in the field of the analysis of vocal music. Illuminated insufficiently studied aspects of structure of the polyphonic composition, detected in analytical practice.

Aims

The aim is to expand knowledge about the structure of the vocal polyphonic works. It will be reached identifying, classifying and reviewing factors of separation and connection composition structural plan elements and consideration of their mutual relations and influences.

Main contribution

The main contribution of the research is manifested by improvement of analytical procedure. Regarding the small number of papers, dealing with this issue, especially in our country, this work will set the basis for a broader approach to the analysis of the construction of the Renaissance compositions.

Implications

The results of the research can be applied in the analysis, they can be incorporated into university teaching, serve as an impulse or a support for further theoretical research.

Key words: Textual-musical form, structural plan, Renaissance, analysis.

Field of research: Music theory.